

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΝΔΥΜΑΣΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Διεθνές Ενδυματολογικό Συνέδριο

Ε Ν Δ Υ Ε Σ Τ Η Α Ι
International Costume Conference **E N D Y E S T H A I**

Ιστορικές, κοινωνιολογικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις // Historical, sociological and methodological approaches

9-11 Απριλίου 2010, Αθήνα

Μουσείο Μπενάκη, Κτήριο Οδού Πειραιώς

Πρόγραμμα

Παρασκευή 9/4/2010

- 9:00-10:00 Εγγραφή
- 10:00 Χαιρετισμοί
- Ιωάννα Παπαντωνίου**, Πρόεδρος του Πελοποννησιακού Λαογραφικού Ιδρύματος και της Ελληνικής Εταιρείας Ενδυμασιολογίας
- 10:15 **Ξένια Πολίτου**, Επιμελήτρια Εκθέσεων στο Μουσείο Μπενάκη & Γραμματέας της Ελληνικής Εταιρείας Ενδυμασιολογίας (ΕΛΛΑΔΑ)
- Ενδυματολογικές συλλογές στην Ελλάδα. Μια απόπειρα χαρτογράφησης του ελληνικού ενδυματολογικού τοπίου πριν από τη δημιουργία ενός Μουσείου Πολιτισμού του Ενδύματος*

ΕΝΟΤΗΤΑ 1 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ

Πρωινή συνεδρία

Συντονίστριες: Ιωάννα Παπαντωνίου & Αγγελική Κόκκου

- 10:30 Βασική ομιλήτρια
- Aileen Ribeiro**, Διδάκτωρ, Καθηγήτρια στο Courtauld Institute of Art, Λονδίνο (Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ)
- Το ένδυμα στην τέχνη ως στοιχείο πολιτισμού*
- 11:00 **Sadako Kato**, Διδάκτωρ (ΙΑΠΩΝΙΑ)
- Μελέτη για την αρχαία ενδυμασία*

- 11:15 **Anne Hedeager Krag**, Ερευνήτρια, Αντεπιστέλλον Μέλος του Κέντρου Μεσαιωνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Νότιας Δανίας (ΔΑΝΙΑ)
Σύμβολα εξουσίας στο ένδυμα της εποχής των Βίκινγκς στη Δανία
- 11:30 Συζήτηση
- 12:00 Διάλειμμα
- 12:30 **Βασιλική Ρόκου**, Καθηγήτρια Λαογραφίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (ΕΛΛΑΔΑ)
Πώς ενδύονται οι Ιωαννίτες; Περιοδολόγηση μιας κοινωνίας
- 12:45 **Hülya Tezcan**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Επίτιμη Επιμελήτρια στη Διεύθυνση Ενδυμάτων των Σουλτάνων, Μουσείο Ανακτόρου Τορκαρι (ΤΟΥΡΚΙΑ)
Η αξιολόγηση της συλλογής των ενδυμάτων του Σουλτάνου με βάση την οθωμανική μόδα
- 13:00 **Selin Ipek**, Διδάκτωρ Ιστορίας της Τέχνης, Βοηθός Προϊσταμένου, Μουσείο Ανακτόρου Τορκαρι (ΤΟΥΡΚΙΑ)
Η γυναικεία μόδα στην οθωμανική Αυλή κατά τον 18^ο και 19^ο αιώνα
- 13:15 **Αναστασία Φαλιέρου**, Υποψήφια Διδάκτωρ, Διδάσκουσα στο Πανεπιστήμιο Bahçeşehir της Κωνσταντινούπολης (ΕΛΛΑΔΑ/ΤΟΥΡΚΙΑ)
Η εξέλιξη της γυναικείας μόδας στην Κωνσταντινούπολη (1853-1923)
- 13:30 Συζήτηση
- 14:00 Γεύμα
- Απογευματινή Συνεδρία**
Συντονίστριες: Παρή Καλαμαρά & Νάντια Μαχά-Μπιζούμη
- 15:30 **Michael Freeman**, Επιμελητής, Amgueddfa Ceredigion, Coliseum (Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ)
Η παραδοσιακή ενδυμασία της Ουαλίας
- 15:45 **Beata Biedrońska-Słota**, Διδάκτωρ, Επιμελήτρια-Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Υφασμάτων, Εθνικό Μουσείο Κρακοβίας (ΠΟΛΩΝΙΑ)
Το εθνικό πολωνικό ένδυμα και το «σαρματιανό» γούστο
- 16:00 **Μυρσίνη Πήχου**, Ανεξάρτητη Ερευνήτρια & Μέλος Δ.Σ. της Ελληνικής Εταιρείας Ενδυμασιολογίας (ΕΛΛΑΔΑ)
Αναζητώντας την καλαισθησία ή την εθνική ταυτότητα; Η επιρροή της κλασικής αρχαιότητας στη γυναικεία ένδυση στην Αγγλία και την Ελλάδα (τέλη 19^{ου} - αρχές 20^{ου} αιώνα)
- 16:15 Συζήτηση
- 16:45 Διάλειμμα
- 17:15 **Luca Lo Sicco**, Διδάκτωρ, Λέκτορας Διαχείρισης και Προβολής της Μόδας στη Σχολή Σχεδιασμού, Τμήμα Τεχνολογίας, Πανεπιστήμιο Southampton Solent (Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ)

Ιταλική υψηλή ραπτική: Οι πρώτες απόπειρες χειραφέτησης από τη Γαλλία (1906-1959)

- 17:30 **Robert Doyle, C.M.**, Σκηνογράφος, Ιδρυτής και Διευθυντής του Προγράμματος Σπουδών Ενδυματολογίας στο Πανεπιστήμιο Dalhousie, Halifax, Nova Scotia (ΚΑΝΑΔΑΣ)
- Ντυμένοι για τη νίκη: Το ανταγωνιστικό ένδυμα στους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες και ο αντίκτυπός του στις μόδες του κόσμου*
- 17:45 **Χρυσάνθη Μάντακα**, Σκηνογράφος-Ενδυματολόγος, Λέκτορας Ενδυματολογίας στη Σχολή Καλών Τεχνών, Τμήμα Θεάτρου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΕΛΛΑΔΑ)
- Ορίζοντας το κοστούμι στη ρωσική πρωτοπορία. Η αξιοποίηση των πηγών από το Αρχείο Γιώργου Κωστάκη του ΚΜΣΤ στη διδακτική της θεατρικής ενδυματολογίας*
- 18:00 **Ασημίνα Δημητρουλοπούλου**, Αρχιτέκτονας-Σκηνογράφος (DEA), Διδάσκουσα στη Σχολή Καλών Τεχνών, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (ΕΛΛΑΔΑ)
- Σύγχρονες σκηνικές προσεγγίσεις του ενδύματος: Ο σκηνικός ρόλος του ενδύματος-κοστουμιού στις θεατρικές παραστάσεις του Robert Wilson*
- 18:15 Συζήτηση
- 19:30 **Επίσκεψη και ξενάγηση στην έκθεση «Ενδύεσθαι – Για ένα Μουσείο Πολιτισμού του Ενδύματος»**
- Δεξίωση στο Μουσείο Μπενάκη**

Σάββατο 10/4/2010

ΕΝΟΤΗΤΑ 2 ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ

Πρωινή συνεδρία

Συντονίστριες: Ξένια Πολίτου & Νόρα Σκουτέρη-Διδασκάλου

- 9:15 Βασική ομιλήτρια
- Linda Welters**, Καθηγήτρια-Προϊσταμένη του Τμήματος Υφασμάτων, Εμπορευμάτων και Σχεδιασμού Μόδας, Πανεπιστήμιο του Rhode Island (ΗΠΑ)
- Ένδυμα και κοινότητα: Ένα ελληνικό παράδειγμα*
- 9:45 **Peyman Matin**, Ανθρωπολόγος, Συγγραφέας και Ερευνητής, Μέλος Δ.Σ. της Διεύθυνσης Ανθρωπολογίας, Κέντρο της Μεγάλης Ισλαμικής Εγκυκλοπαίδειας (IPAN)
- Ένδυμα: Ένα σημαντικό στοιχείο για την αναγνώριση της ιρανικής εθνικής ταυτότητας*
- 10:00 **Masoumeh Ebrahimi**, Ανθρωπολόγος, Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ανθρωπολογίας, Κέντρο της Μεγάλης Ισλαμικής Εγκυκλοπαίδειας (IPAN)
- Οι επιπτώσεις των ιδεολογικών και θρησκευτικών ιδεών στο ιρανικό ένδυμα*

- 10:15 **Corinne Thépaud-Cabasset**, Ερευνήτρια στο Παλάτι των Βερσαλλιών (ΓΑΛΛΙΑ)
Τα ενδύματα του Βασιλιά-Ήλιου: Η ένδυση στην Αυλή των Βερσαλλιών
- 10:30 Συζήτηση
- 11:00 Διάλειμμα
- 11:30 **Mark J R Dennis**, Επιμελητής στη Βιβλιοθήκη και στο Μουσείο του Τεκτονικού Τάγματος του Λονδίνου (Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ)
Τα τεκτονικά διάσημα δεν δημιουργήθηκαν ούτε από την Εκκλησία ούτε από το Κράτος – Η εξέλιξή τους ως κοσμική έκφραση ταυτότητας
- 11:45 **Σοφία Παντουβάκη**, Διδάκτωρ, Σκηνογράφος, Διδάσκουσα στη Σχολή Καλών Τεχνών, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου & Ταμίας της Ελληνικής Εταιρείας Ενδυμασιολογίας (ΕΛΛΑΔΑ)
Τυπολογία και συμβολισμοί στην ένδυση των κρατουμένων στα στρατόπεδα συγκέντρωσης κατά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο
- 12:00 **Christina Bates**, Επιμελήτρια στο Καναδικό Μουσείο Πολιτισμού (ΚΑΝΑΔΑΣ)
Το καπελάκι της νοσοκόμας και η τελετουργική του χρήση. Προσεγγίσεις των οπτικών σπουδών και των σπουδών του υλικού πολιτισμού
- 12:15 **Aude Le Guennec**, Ιστορικός και Σύμβουλος Μόδας, Διδάσκουσα Ιστορία της Μόδας στο Πανεπιστήμιο της Angers (ΓΑΛΛΙΑ)
Η παιδική μόδα: Παιδιά και κοινωνία, 18^{ος}-21^{ος} αι.
- 12:30 Συζήτηση
- 13:00 Γεύμα
- Απογευματινή συνεδρία**
- Συντονίστριες:** Ευαγγελία Γεωργιτσογιάννη & Νάνσυ Χαρμαντά (Ιστορικός)
- 14:00 **Abby Lillethun**, Διδάκτωρ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Σπουδών Μόδας στο Πανεπιστήμιο Montclair State, New Jersey (ΗΠΑ)
Η φωτογραφική τέχνη του Nontsikelelo Veleko: Παγκόσμια μόδα στη Νότια Αφρική
- 14:15 **Erica de Greef**, Προϊσταμένη Έρευνας στο LISOF, Γιοχάνεσμπουργκ (ΝΟΤΙΑ ΑΦΡΙΚΗ)
Ποια είναι η ενδυματολογική κληρονομιά σας; Ένα εκθεσιακό πρόγραμμα
- 14:30 **Κωστούλα Καλούδη**, Διδάκτωρ, Διδάσκουσα (Μέλος Δ.Ε.Π. υπό διορισμό στη βαθμίδα του Λέκτορα) στη Σχολή Καλών Τεχνών, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (ΕΛΛΑΔΑ)
Η μόδα στον κινηματογράφο
- 14:45 **Cecilia Winterhalter**, Διδάκτωρ, Ανεξάρτητη Ερευνήτρια (ΙΤΑΛΙΑ)
Τα νέα ρούχα των «γυναικών-συνοδών». Μια «νέα/παλιά» εικόνα τους στην ιταλική μόδα
- 15:00 Συζήτηση
- 15:30 Διάλειμμα

- 16:00 **Michael A. Langkjær**, Διδάκτωρ, Ιστορικός Μόδας, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Ινστιτούτο Saxo, Τμήμα Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Κοπεγχάγης (ΔΑΝΙΑ)
Ο Mick Jagger και η καλή ευζωνική του φουστανέλα, Hyde Park, Ιούλιος 1969. Μια περίπτωση παρερμηνευμένου ροκ-στρατιωτικού στιλ
- 16:15 **Orna Ben-Meir**, Διδάκτωρ, Σχεδιάστρια, Επιμελήτρια και Ερευνήτρια, Κολλέγιο Shenkar για τη Μηχανική και το Σχέδιο, Σχολή Θεάτρου, Κολλέγιο Hakibutzim για την Τεχνολογία, τις Τέχνες και την Εκπαίδευση, Ακαδημαϊκό Κέντρο Wizo για το Σχεδιασμό και την Εκπαίδευση (ΙΣΡΑΗΛ)
Ποια η νοηματοδότηση των Βιβλικών κοστούμιών στο εβραϊκό θέατρο;
- 16:30 **Betty Rose Monroe**, Διδάκτωρ, Καθηγήτρια και Ενδυματολόγος στο Πανεπιστήμιο Wichita State, Kansas (ΗΠΑ)
Στερέοτυπα στα θεατρικά κοστούμια: Ευλογία ή κατάρα;
- 16:45 **Αναστασία Χάματσου**, Δρ. Ιστορίας και Πολιτικών Επιστημών, Εκπαιδευτικός – Ερευνήτρια, Δημοτικό Ιστορικό Αρχείο και Μουσείο Ιδαλίου (ΚΥΠΡΟΣ)
Ένδυμα και Αντίσταση, συμβολισμός και πρακτική. Η περίπτωση της Κύπρου στην περίοδο του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ
- 17:00 Συζήτηση
- 17:30 Αναχώρηση με πούλμαν για το Νέο Μουσείο της Ακρόπολης
- 18:00 Άφιξη στο Νέο Μουσείο της Ακρόπολης**
Ξεναγήση από τις κ.κ. Ευαγγελία Άντζακα, Μάχη Καρανίκη & Μαρία Κώτσου

Κυριακή 11/4/2010

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Πρωινή συνεδρία

Συντονιστές: Τέτη Χατζηνικολάου & Ιωάννης Χατζάκης (Ερευνητής-Ιστορικός)

- 10:00 Βασική ομιλήτρια
Λύδια Καμίση, Ιστορικός Μόδας, Καθηγήτρια Αρχαιολογίας της Μόδας στο Παν/μιο της Σορβόνης, Ανεξάρτητη Επιμελήτρια Εκθέσεων (ΓΑΛΛΙΑ)
Η μόδα ως πολιτιστικό αγαθό
- 10:30 **Flavia Loscialpo**, Διδάκτωρ Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο La Sapienza της Ρώμης & London College of Fashion (ΙΤΑΛΙΑ & Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ)
Ίχνη και αστερισμοί: Η αόρατη γενεαλογία της μόδας
- 10:45 **Damayanthie Eluwawalage**, Διδάκτωρ/ΜΡΗΑ, Επίκουρη Καθηγήτρια και Ιστορικός στο Τμήμα Ανθρώπινης Οικολογίας, Δημόσιο Πανεπιστήμιο Νέας Υόρκης, Oneonta (ΗΠΑ)
Πολιτισμός και ένδυμα: Το ένδυμα έχει πολιτιστική σημασία

- 11:00 **Ευαγγελία Γεωργιτσογιάννη**, Διδάκτωρ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια της Ιστορίας της Τέχνης και του Πολιτισμού, Πρόεδρος Τμήματος Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα & **Despina Kaitatzi / Δέσποινα Καΐτατζή**, Υποψήφια Διδάκτωρ (ΕΛΛΑΔΑ)
Η διδασκαλία της ενδυματολογίας στα ελληνικά πανεπιστήμια: Η περίπτωση του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου
- 11:15 Συζήτηση
- 11:45 Διάλειμμα
- 12:15 **Donatella Barbieri**, Εργαστήριο Σχεδιασμού για Θεατρική Παράσταση, London College of Fashion & Ερευνήτρια, Αντεπιστέλλον Μέλος στο Victoria & Albert Museum (M. ΒΡΕΤΑΝΙΑ)
(Ανα)θεωρώντας το θεατρικό ένδυμα
- 12:30 **Eleanor Thompson**, Υποψήφια Διδάκτωρ στο Παν/μιο του Manchester, The Costume Gallery (M. ΒΡΕΤΑΝΙΑ)
Εννοιολογικές προσεγγίσεις της μόδας στο μουσείο
- 12:45 **Helen Margaret Walter**, Υποψήφια Διδάκτωρ στο Royal College of Art, London/Victoria and Albert Museum & στο Πανεπιστήμιο Δημιουργικών Τεχνών (M. ΒΡΕΤΑΝΙΑ)
Cartes de Visite: Το ένδυμα και ο ενδυματολογικός αυτοπροσδιορισμός των ανδρών σε φωτογραφίες του 19^{ου} αιώνα
- 13:00 **Marco Pecorari**, Υποψήφιος Διδάκτωρ στο Κέντρο Σπουδών Μόδας, Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης (ΣΟΥΗΔΙΑ)
Πώς να μελετήσει κανείς τη μόδα; Η περίπτωση των Αρχείων Μόδας στη Βιβλιοθήκη του ModeMuseum της Αμβέρσας
- 13:15 Συζήτηση
- 13:45 Γεύμα
- Απογευματινή συνεδρία**
- Συντονίστριες:** Σοφία Παντουβάκη & Μυρσίνη Πήχου
- 15:30 **Alexandra Kim**, Επιμελήτρια στο Παλάτι Kensington (M. ΒΡΕΤΑΝΙΑ)
Μόδα, ιστορία και το φανταστικό
- 15:45 **Anne Curry**, Καθηγήτρια Ενδυματολογικού Σχεδιασμού και Ερμηνείας στο Πρόγραμμα Θεατρικής Ενδυματολογίας, Πανεπιστήμιο Nottingham Trent (M. ΒΡΕΤΑΝΙΑ)
Το θεατρικό ένδυμα στο συγκεκριμένο περιβάλλον του: η αφηγηματικότητα του ενδύματος στη θεατρική παράσταση
- 16:00 **Abigail Hammond**, Καθηγήτρια Ενδυματολογικού Σχεδιασμού στο Wimbledon College of Art (M. ΒΡΕΤΑΝΙΑ)
Η ενδυματολογία στο σύγχρονο χορό: Μια μοναδική προσέγγιση στην ένδυση του σώματος
- 16:15 **Βασίλης Ζηδιανάκης**, Καλλιτεχνικός Επιμελητής της Atopos (ΕΛΛΑΔΑ)
NOT A TOY: Το φαινόμενο των χαρακτήρων στη μόδα

- 16:30 Συζήτηση
- 17:00 Διάλειμμα
- 17:30 Σύνοψη συνεδρίου
- Παρή Καλαμαρά**, Διδάκτωρ, Προϊσταμένη του Τμήματος Δημοσίων Αρχαιολογικών Μουσείων και Συλλογών, Διεύθυνση Μουσείων, Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού & Αντιπρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Ενδυμασιολογίας (ΕΛΛΑΔΑ)
- & **Αγγελική Κόκκου**, Διδάκτωρ, Αρχαιολόγος & Μέλος Δ.Σ. της Ελληνικής Εταιρείας Ενδυμασιολογίας (ΕΛΛΑΔΑ)
- Συζήτηση
- 18:30 Λήξη Συνεδρίου